

**Fișa de evaluare a rezultatelor științifice
privind implementarea proiectului:**

Cifrul 15.817.06.01F

Titlul proiectului Interferențe culturale europene în arta din Republica Moldova. Studii de istoria și teoria artelor

Directorul proiectului STAVILĂ Tudor, dr. habilitat în studiul artelor, profesor cercetător, Institutul Patrimoniului Cultural

1.	Noutatea și valoarea rezultatelor științifice, demonstrate prin lucrări originale publicate în reviste de specialitate, referate la conferințe, patente, brevete de invenție, certificate de autor etc.			
	foarte înaltă V	Înaltă ☐	modestă ☐	insuficientă ☐
<p>Aprecierea narativă a noutății și valorii rezultatelor științifice (opțional) Examinarea raportului prezentat spre avizare permite să constatăm noutatea științifică indiscutabilă și originalitatea rezultatelor științifice obținute pe durata desfășurării proiectului, demonstrate prin studii de sinteză, monografii (14), articole publicate în reviste din străinătate (50), inclusiv în reviste cu IF (2), articole în reviste Categoria B și C (163), culegeri de articole (2), articole în culegeri naționale și internaționale (45) și materiale ale conferințelor (125). Rezultatele cercetărilor au fost susținute în cadrul manifestărilor științifice naționale și internaționale (369), promovate la 301 de emisiuni radio/TV și 84 de articole de popularizare a științei. Au fost editate 8 numere a Revistei ARTA. Concluzionăm că rezultatele științifice obținute au o mare vizibilitate în țară și peste hotare, au fost înalt apreciate de mediul academic, posedă noutate, actualitate și originalitate științifică, posedă valoare teoretică și aplicativă, deschizând posibilități de continuare și aprofundare a cercetărilor.</p>				
2.	Aplicarea practică a rezultatelor			
		DA	NU	
	Tehnologii și materiale noi, mostre elaborate, noi soiuri de plante și specii de animale, modele de utilitate, obiecte de artă, produse cu drept de proprietate intelectuală etc.			
<p>Aprecierea narativă (opțional) În cadrul proiectului desfășurat în perioada 2015–2018, rezultatele cercetărilor au fost reflectate într-o serie de volume, culegeri de articole, studii, monografii, articole științifice și de popularizare a științei, comunicări în cadrul conferințelor naționale/internaționale, mese rotunde. Sub forma publicațiilor printate și digitalizate, aceste publicații sunt distribuite la bibliotecile principale din țară, în calitate de schimb interbibliotecar cu bibliotecile din România, Ucraina, Polonia, Ungaria, Rusia, în cadrul unor manifestări științifice organizate de IPC în parteneriat comun cu uniunile de creație. Rezultatele relevante ale cercetărilor sunt pe larg mediatizate în cadrul emisiunilor radio și TV, în presa periodică, pe blogurile personale, web-resurse etc. Concluzionăm că în cadrul proiectului desfășurat se remarcă o tendință</p>				

	<p>constantă de creștere a indicatorilor de produs (monografii, articole în reviste din străinătate și Categoria B). Ca o recomandare pentru viitoarele proiecte ar fi creșterea numărului de articole în reviste cu impact factor.</p>						
	<table border="1"> <tr> <td>Utilizarea rezultatelor (implementarea actuală)</td> <td>V</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Utilizarea rezultatelor (perspective de implementare)</td> <td>V</td> <td></td> </tr> </table>	Utilizarea rezultatelor (implementarea actuală)	V		Utilizarea rezultatelor (perspective de implementare)	V	
Utilizarea rezultatelor (implementarea actuală)	V						
Utilizarea rezultatelor (perspective de implementare)	V						
	<p>Aprecierea narativă (opțional) Cercetările în cadrul proiectului instituțional au fost desfășurate în două secții: Arte vizuale și Arte audiovizuale, fiind axate pe identificarea și studierea interferențelor culturale în domeniul artelor plastice, arhitecturii, teatrologiei, cinematografeiei, muzicologiei. Rezultatele obținute de către cercetători în cadrul temelor individuale de studiere și per ansamblu pe proiect sunt pe larg utilizate în scop didactic, în timpul cursurilor predate la AMTAP, UTM, UPS „I. Creangă”, la fel în activitatea de restaurare, conservare, muzeificare a obiectelor de artă, reconstituirea unor biografii ale artiștilor aflați în anonimat. Cercetările în perioada 2015–2018 denotă un caracter „constatativ”, „descriptiv”, dar reflectă investigarea <i>fenomenelor, tendințelor</i> culturale și artistice, <i>concepte</i> ce au stat la baza formării culturii și artei naționale. O serie de aspecte legate de arte vizuale și audiovizuale au fost expuse în cadrul emisiunilor radio și TV, a publicațiilor de popularizare a științei, astfel că rezultatele obținute sunt diseminate și utilizate în scop formativ, educațional și cognitiv pentru societatea civilă și mai ales pentru tânăra generație.</p> <p>Beneficiari pe termen lung ai rezultatelor cercetărilor obținute în cadrul proiectului sunt instituțiile preuniversitare și universitare cu profil artistic, muzeele din țară, uniunile de creație, societatea civilă, agențiile de turism etc. În așa fel, aplicabilitatea rezultatelor obținute în cadrul proiectului posedă perspective de utilizare în scopuri didactice, educaționale, având perspective frumoase de continuare a investigațiilor, de extindere a ariei tematice și a cadrului cronologic de cercetare a problemelor ce țin de istoria artelor naționale, interferențele culturale și perspectivele de dezvoltare într-un spațiu european.</p>						
3.	<p>Participarea tinerilor în procesul de cercetare (teze susținute sau pregătite în timpul realizării proiectului (licență/masterat/doctorat))</p> <table border="1"> <tr> <td>Suficient V</td> <td>Insuficient □</td> </tr> <tr> <td colspan="2"> <p>Comentarii (opțional) După cum reiese din raportul prezentat, în perioada supusă evaluării au fost susținute 8 teze de doctor în studiul artelor și culturologie, acoperind mai multe domenii ale artelor plastice, arhitectură, muzicologie, teatrologie (A. Munteanu, A. Ceastina, M. Brihuneț, T. Ichim, N. Axionova, I. Ciobanu, T. Rașchitor, V. Barbas), de asemenea, 1 teză de doctor habilitat în studiul artelor și culturologie și doctor habilitat în istorie (L. Condraticova). Dintre cei susținuți, o parte sunt încadrați în proiectul instituțional în calitate de executori (A. Ceastina, V. Barbas, L. Condraticova).</p> <p>În linii generale, încadrarea tinerilor în cercetare este o problemă cu care se confruntă mai multe instituții din domeniul cercetării și inovării. Astfel, o</p> </td> </tr> </table>	Suficient V	Insuficient □	<p>Comentarii (opțional) După cum reiese din raportul prezentat, în perioada supusă evaluării au fost susținute 8 teze de doctor în studiul artelor și culturologie, acoperind mai multe domenii ale artelor plastice, arhitectură, muzicologie, teatrologie (A. Munteanu, A. Ceastina, M. Brihuneț, T. Ichim, N. Axionova, I. Ciobanu, T. Rașchitor, V. Barbas), de asemenea, 1 teză de doctor habilitat în studiul artelor și culturologie și doctor habilitat în istorie (L. Condraticova). Dintre cei susținuți, o parte sunt încadrați în proiectul instituțional în calitate de executori (A. Ceastina, V. Barbas, L. Condraticova).</p> <p>În linii generale, încadrarea tinerilor în cercetare este o problemă cu care se confruntă mai multe instituții din domeniul cercetării și inovării. Astfel, o</p>			
Suficient V	Insuficient □						
<p>Comentarii (opțional) După cum reiese din raportul prezentat, în perioada supusă evaluării au fost susținute 8 teze de doctor în studiul artelor și culturologie, acoperind mai multe domenii ale artelor plastice, arhitectură, muzicologie, teatrologie (A. Munteanu, A. Ceastina, M. Brihuneț, T. Ichim, N. Axionova, I. Ciobanu, T. Rașchitor, V. Barbas), de asemenea, 1 teză de doctor habilitat în studiul artelor și culturologie și doctor habilitat în istorie (L. Condraticova). Dintre cei susținuți, o parte sunt încadrați în proiectul instituțional în calitate de executori (A. Ceastina, V. Barbas, L. Condraticova).</p> <p>În linii generale, încadrarea tinerilor în cercetare este o problemă cu care se confruntă mai multe instituții din domeniul cercetării și inovării. Astfel, o</p>							

	<p>problemă similară a fost atestată și în cadrul proiectului examinat. Se recomandă pe viitor atragerea mai eficientă a tinerilor în cercetare, promovarea tinerilor care au susținut tezele de doctor în funcție, cointeresarea tinerilor în creșterea lor profesională, fapt care va permite întinerirea cadrelor în cadrul proiectului în cauză, atractivitatea cercetării în mediul masteranzilor, doctoranzilor, dar și a tinerilor cercetători cu titlu științific prin implicarea mai activă în viața științifică.</p> <p>Cu referire la indicatorii de rezultat constatăm că în cadrul proiectului derulat se remarcă o majorare semnificativă a resurselor științifice în domeniul artistic.</p>		
4.	Participarea în programe internaționale		
	Propuneri de proiecte	DA	NU
	Propuneri elaborate / granturi câștigate în cadrul Programului Orizont		V
	Propuneri elaborate / granturi câștigate în cadrul programelor bilaterale		V
	Propuneri elaborate / granturi câștigate în cadrul altor programe regionale sau internaționale	V	
	Noi colaborări internaționale inițiate în decursul realizării proiectului	V	
	<p>Comentarii (opțional)</p> <p>Din păcate, trebuie să constatăm că în domeniul artelor vizuale și vizuale este foarte dificilă câștigarea proiectelor în cadrul Programului Orizont. Însă se cere de subliniat că în cadrul proiectului instituțional au fost obținute mai multe proiecte editoriale desfășurate la AȘM și Ministerul Culturii (ulterior MECC), care au permis valorificarea editorială a rezultatelor cercetărilor, dovadă fiind numărul mare al monografiilor publicate de cercetători în cadrul proiectului în perioada 2015–2018.</p> <p>Totodată, vom menționa ponderea proiectului pentru tineri cercetători, inițiat în anul 2018 de asemenea de tineri în colaborare cu tinerii cercetători din cadrul altor proiecte fundamentale.</p> <p>La fel, în perioada 2015–2018, au fost inițiate o serie de acorduri de colaborare, reactualizate colaborările anterioare, fapt ce a permis participarea cercetătorilor la diferite manifestări științifice internaționale, invitarea specialiștilor din România, Ucraina, Federația Rusă, Polonia la conferințele organizate de IPC sau CSA, în calitate de membri ai consiliilor de susținere a tezelor sau referenți, alte activități legate de valorificarea științifică a patrimoniului artistic. În cadrul colaborărilor stabilite a fost continuat schimbul de publicații periodice, a unor lucrări reprezentative din domeniul artelor vizuale și audiovizuale.</p> <p>Sunt apreciable eforturile de internaționalizare a activității institutului prin semnarea acordurilor de colaborare cu instituțiile similare de cercetare din străinătate, efectuarea unor deplasări de documentare și stagii de perfecționare etc.</p>		
5.	Managementul implementării proiectului		
		DA	NU

	Atingerea rezultatelor scontate (în raport cu obiectivele propuse)	V	
	<p>Comentarii (opțional) Constatăm că atât scopul general al proiectului cât și obiectivele trasate în cadrul celor patru etape de desfășurare a proiectului au fost îndeplinite cu succes. Ca finalitate, o serie de rezultate obținute au fost valorificate editorial în cele două reviste editate anual, în monografiile și culegeri de articole, în publicații apărute peste hotarele Republicii Moldova. Rezultatele cercetărilor au devenit și vor fi folosite în continuare ca suport teoretic temeinic pentru continuarea cercetărilor, realizarea unor teze de master, doctorat, postdoctorat, studii de sinteză, ghiduri turistice etc.</p>		
	Devierile de la sarcinile propuse înregistrate în decursul executării proiectului		V
	<p>Comentarii (opțional) În perioada supusă evaluării nu au fost înregistrate devieri de la sarcinile propuse, scopul principal și obiectivele fiind îndeplinite în corespundere cu cele stabilite. În pofida lipsei și a insuficienței finanțării deplasărilor, stagiilor și publicării lucrărilor finalizate, cercetătorii din cadrul proiectului au identificat sursele necesare pentru finalizarea cu succes a planurilor individuale și a proiectului în ansamblu, valorificarea editorială a rezultatelor cercetărilor etc.</p>		
6.	Infrastructura și echipament de cercetare utilizat pentru realizarea proiectului		
		DA	NU
	Utilizarea echipamentului științific performant la realizarea proiectului	V	
	<p>Comentarii (opțional) Pentru realizarea cu succes a unui proiect sunt necesare prezența unui echipament performant, care nu totdeauna a fost la îndemâna executorilor: calculatoare, printere, scanere, aparate de fotografiat etc. În acest context, s-a folosit infrastructura și echipament accesibil, inclusiv resursele personale. De subliniat că lipsa unei clădiri în care și-ar desfășura activitatea membrii proiectului în cauză, angajați ai IPC, creează impedimente serioase. În acest context, una dintre recomandările noastre către echipa managerială a institutului ar fi concentrarea eforturilor pentru identificarea surselor disponibile pentru reparația capitală și mentenanța blocului institutului de pe str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, fapt ce va soluționa problema suprasolicitării birourilor de lucru ale cercetătorilor, constrânși să activeze în condiții care nu corespund întocmai cerințelor.</p>		
7.	Concluzii, observațiile, recomandări generale		
	Raport acceptat V	Raport acceptat condiționat ☐	Raport respins ☐
	<p>Aprecieri narativă (până la 100 cuvinte) Examinarea raportului proiectului instituțional permite să concluzionăm că scopul principal pe care și l-au propus membrii echipei – valorificarea aspectelor specifice ale dezvoltării artelor naționale prin punerea în circuit a patrimoniului artistic comun pentru arealul bizantino-balcanic și al Europei de Est, identificarea patrimoniului artistic în domeniul artelor vizuale și audiovizuale prin evaluarea patrimoniului material și imaterial din</p>		

Republica Moldova – a fost îndeplinit cu succes. Cercetările au fost concentrate pe direcții prioritare: artele plastice, arhitectura, arta teatrală, cinematografia, muzicologia. Rezultatele obținute au fost valorificate editorial în paginile revistei ARTA, inclusă în Categoria B și baze științifice naționale și internaționale, în monografii, culegeri de articole, studii, articole în țară și în străinătate. În cadrul proiectului executorii au aprobat rezultatele cercetărilor la conferințe științifice naționale și internaționale, fiind organizatori, parteneri ai manifestărilor. Relațiile de colaborare cu alte instituții din țară și din străinătate au fost continuate, inițiate, actualizate, fapt ce a permis efectuarea unor stagii de documentare, participări la conferințe, schimb de publicații.

Pregătirea cadrelor de înaltă calificare constituie un alt punct forte al proiectului, în perioada de referință fiind susținute 8 teze de doctor și 1 teză de doctor habilitat.

În calitate de recomandări și sugestii pentru următorul proiect se propune întinerirea cadrelor, atragerea tinerilor în cercetare, susținerea și promovarea tinerilor încadrați în proiect. Soluționarea problemei infrastructurii și a utilajului folosit va crea condiții optime pentru îmbunătățirea calității și eficientizarea lucrului. În aceeași ordine de idei se înscrie și identificarea surselor financiare suplimentare (inclusiv prin accesarea fondurilor europene) pentru realizarea deplasărilor de documentare și de efectuare a stagiilor, de publicare a unor monografii, culegeri, studii de sinteză, a revistei în condiții poligrafice mai bune, cel puțin, o anexă color ar ridica substanțial ponderea revistei ARTA.

Managementul proiectului în anii 2015–2018 a fost productiv și corelat cu cerințele, scopul și obiectivele trasate, dovadă fiind rezultatele principial noi obținute pentru știință ce vizează artele naționale vizuale și audiovizuale.

Studiile și rezultatele științifice obținute posedă aplicabilitate pe termen lung, fiind o investiție în domeniul științific, dacă vorbim de continuarea cercetărilor axate pe istoria și teoria artelor naționale; în domeniul educațional, devenind un suport teoretic consistent pentru cadre didactice, studenți, masteranzi, doctoranzi; în domeniul economic, oferind suportul necesar pentru realizarea unor rute turistice la nivel local și național prin atragerea turiștilor spre vizitarea unor veritabile monumente de cultură; în domeniul patrimoniului imaterial, cercetările oferind informațiile lipsă cu privire la muzica tradițională, arta teatrală, cinematografia și muzicologia, scoaterea din anonimat a unor nume necunoscute sau pe nedrept uitate.

Rezultatele cercetărilor sunt deja implementate în mai multe instituții de învățământ, muzee, uniuni de creație, beneficiari ai cercetărilor fiind societatea civilă. Deși finalizat, proiectul deschide largi oportunități pentru continuarea, aprofundarea cercetărilor, realizarea unor studii de sinteză privind artele naționale vizuale și audiovizuale.

Considerăm că proiectul instituțional „*Interferențe culturale europene în arta din Republica Moldova. Studii de istoria și teoria artelor*”, desfășurat în cadrul Centrului Studiul Artelor al IPC sub conducerea dlui Tudor Stăvilă, dr. hab., profesor cercetător, poate fi acceptat ca finalizat și evaluat cu calificativul „foarte bine”.